

Els verbs. Idees clares

Tipus de verbs

Primera conjugació: **-AR** cantar, menjar, tallar, pagar,...

Segona conjugació: **-ER** (néixer, créixer, témer, conèixer...) o **-RE** (perdre, vendre, prendre, moure, riure, seure, escriure, caure...).

Tercera conjugació: **-IR**

- bullir, collir, cosir, dormir, morir, obrir, omplir, sentir, sortir...

L'aigua ja bull.

Cada dia dormo 8 hores.

Obre la porto.

Tanca l'aixeta quan s'ompli la galleda.

- Afegeixen **-eix-** en el present d'indicatiu, en el present de subjuntiu i en l'imperatiu: avorrir, corregir, descobrir, llegir, patir, preferir, servir, unir, vestir,...

Prefereixo que cuinis tu.

Espero que no s'avorreixi a la festa.

Llegeix el cartell!

Quins temps verbal utilitzem?

1. Per parlar d'accions que **passen en el moment en què es parla** o també per parlar d'**accions habituals** que es repeteixen. → **PRESENT D'INDICATIU**

Comprem fruita al mercat.

Cada dia em llevo a les 6.

Sempre beus suc de taronja per esmorzar?

A vegades també s'utilitza per parlar d'**accions futures immediates**, que són segures:

Demà tinc un examen de ciències.

Dijous no vinc.

2. Per parlar d'**accions habituals del passat**, quan ens centrem en el desenvolupament de les accions i no en quan comencen o s'acaben. → **IMPERFET D'INDICATIU**

Quan eren petits, cada diumenge anaven a casa dels avis.

També s'utilitza per fer **descripcions en el passat** o per parlar de **fets habituals en el passat**:

El Pere era prim i portava els cabells llargs.
Abans fumava molt, en canvi ara ja no fumo.
En aquest carrer abans hi havia una fruiteria.

3. Per parlar d'**accions** que s'han produït **en el passat però que encara tenen relació amb el present**. → **PRETÈRIT PERFET** (PASSAT NO ACABAT)

A vegades hi poden aparèixer expressions temporals com *avui*, *aquest matí*, *aquesta setmana*, *aquest mes*, ...

Avui m'he llevat a les 10. (És un passat però el dia d'avui encara no ha acabat, o sigui que l'acció forma part del present.)

Aquest matí he vist la Marta. (Ja he vist la Maria però el dia d'avui encara no s'ha acabat.)

Has estat mai al Japó? (No hi has estat però la teva vida encara continua.)

4. Per parlar d'**accions del passat que considerem acabades**. → **PRETÈRIT PERFET PERIFRÀSTIC** (PASSAT ACABAT)

Colom va descobrir Amèrica l'any 1492.
L'any passat vaig anar de vacances a Tossa de Mar.
Mentre vivia a Corea, vaig estar al Japó dues vegades.

5. Per parlar d'**accions que sabem que passaran en un futur** o per fer **prediccions**. → **FUTUR**

Permetràs que el teu fill es comporti així?
Ho perdrem tot: la lliga, la copa i el torneig d'estiu.
De gran, seré ric i tindrè una casa amb piscina.
Els aries tindran molta sort en l'amor i els diners.

6. Per parlar de **fets hipotètics** del present o del futur que **són possibles, però que no sabem** si passaran o no. → **CONDICIONAL**

M'agradaria comprar un pis aquest any.
Què faries amb un sou més alt?

També fem servir el condicional per **donar consells**.

Jo, al teu lloc, no ho faria.
Si fos tu no passaria per sota l'escala. Diuen que porta mala sort.

Un altre ús del condicional és per fer **preguntes amb cortesia**.

Podria indicar-me com s'arriba a la plaça de l'Ajuntament?

7. Per **donar ordres i instruccions**. → IMPERATIU

canta	vés	tu
canti	vagi	vostè
cantem	anem	nosaltres
canteu	aneu	vosaltres
cantin	vagin	vostès

Canta una cançó!

Tanca la porta!

Remeneu la barreja.

Talleu les patates a daus.

8. Per **prohibir** o per donar **ordres negatives**. → PRESENT DE SUBJUNTIU

No cantis cap cançó!

No tanquis la porta!

Per expressar **desig** també fem servir el subjuntiu.

Que vagi bé!

Que et milloris!

Tant de bo siguis molt feliç.

Vull que em compris un rellotge.

Espero que t'agradi.

9. Per expressar **desitjos** des del present **sobre accions del passat o del futur**, que són poc possibles que passin. → IMPERFET DE SUBJUNTIU

Tant de bo guanyessis la loteria.

Voldria una casa que tingués piscina.

Buscàvem un restaurant on fessin un menú per menys de 10 euros.

10. Per donar instruccions o consells també es poden utilitzar les estructures següents:

Haver de + INFINITIU: Avui has de fer tu el sopar que jo arribaré molt tard.

Caldre + INFINITIU: Cal vigilar bé els senyals de trànsit.

Caldre que + PRESENT DE SUBJUNTIU: Cal que aprovin el curs.

*Recordeu que les formes ~~tin~~ que, ~~tenia~~ que... són incorrectes!

Models de verbs

ser

	Present d'indicatiu	Imperfet d'indicatiu	Passat no acabat	Passat acabat	Futur
Jo	sóc	era	he estat o sigut	vaig estar	seré
Tu	ets	eres	has estat o sigut	vas estar	seràs
Ell/ella/vostè	és	era	ha estat o sigut	va estar	serà
Nosaltres	som	érem	hem estat o sigut	vam estar	serem
Vosaltres	sou	éreu	heu estat o sigut	vau estar	sereu
Ells/elles/vostès	són	eren	han estat o sigut	van estar	seran

cantar

	Present d'indicatiu	Imperfet d'indicatiu	Passat no acabat	Passat acabat	Futur
Jo	canto	cantava	he cantat	vaig cantar	cantaré
Tu	cantes	cantaves	has cantat	vas cantar	cantaràs
Ell/ella/vostè	canta	cantava	ha cantat	va cantar	cantarà
Nosaltres	cantem	cantàvem	hem cantat	vam cantar	cantarem
Vosaltres	canteu	cantàveu	heu cantat	vau cantar	cantareu
Ells/elles/vostès	canten	cantaven	han cantat	van cantar	cantaran

Voler

	Present d'indicatiu	Imperfet d'indicatiu	Passat no acabat	Passat acabat	Futur
Jo	vull	volia	he volgut	vaig voler	voldré
Tu	vols	volies	has volgut	vas voler	voldràs
Ell/ella/vostè	vol	volia	ha volgut	va voler	voldrà
Nosaltres	volem	volíem	hem volgut	vam voler	voldrem

Vosaltres	voleu	volia	heu volgut	vau voler	voldreu
Ells/elles/vostès	volen	volia	han volgut	van voleu	voldran

Anar

	Present d'indicatiu	Imperfet d'indicatiu	Passat no acabat	Passat acabat	Futur
Jo	vaig	anava	he anat	vaig anar	aniré
Tu	vas	anaves	has anat	vas anar	aniràs
Ell/ella/vostè	va	anava	ha anat	va anar	anirà
Nosaltres	anem	anàvem	hem anat	vam anar	anirem
Vosaltres	aneu	anàveu	heu anat	vau anar	anireu
Ells/elles/vostès	van	anaven	han anat	van anar	aniran

Com es forma el participi?

La forma del participi dels verbs s'utilitza molt, sobretot per formar temps compostos: **he anat, hauria fet..**

Per formar el participi afegim les terminacions **-at, -ut, -it** a l'arrel del verb:

-ar> -at	-er/-re> -ut	-ir>it
cantat	sabut	sortit
arribat	perdut	dormit
llogat	temut	llegit

Els participis següents també són irregulars:

-er, -re		-ir	
viure: viscut	voler: volgut	oferir: ofert	complir: complert
escriure: escrit	venir: vingut	omplir: omplert	imprimir: imprès
poder: pogut	veure: vist	obrir: obert	morir: mort
treure: tret	ser: sigut, estat		

Hi ha / N'hi ha

El verb **haver-hi** sempre va amb el pronom **hi**. En present és: **hi ha**. Aquest verb serveix per expressar l'existència d'una cosa en un lloc. La forma **n'hi ha** serveix per expressar l'existència d'una cosa que ja s'ha dit anteriorment. La forma en passat és **hi havia / n'hi havia** o **hi ha hagut / n'hi ha hagut**.

En futur diem **hi haurà / n'hi haurà**.

Al meu poble **hi ha** dos cinemes. **N'hi ha** un que és un multisales.

Abans al meu país no **hi havia** turisme. Actualment **n'hi ha** moltíssim.

Aquest matí **hi ha hagut** un accident a l'autopista. Al migdia **n'hi ha hagut** un altre a l'entrada del poble.

Diumenge **hi haurà** tempestes. **N'hi haurà** a tot el territori.

- No heu de confondre aquest verb amb l'ús del verb **haver** per expressar obligació, donar instruccions, consells,...: **haver de** + INFINITIU:

En aquella empresa **havia de** treballar moltes hores.

Demà **hauré de** **plegar** abans perquè **he d'anar** al metge.

He hagut de comprar-me una bateria nova per al mòbil perquè he perdut la que tenia.